

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิจัยทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การศึกษา และการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนย่อยที่ 2 ศึกษาภาคสนาม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง ที่เป็นกรณีศึกษาเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนย่อยที่ 3 การสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การร่างรูปแบบ

ขั้นตอนย่อยที่ 2 การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 1 (Tentative Model 1)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบแบบ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

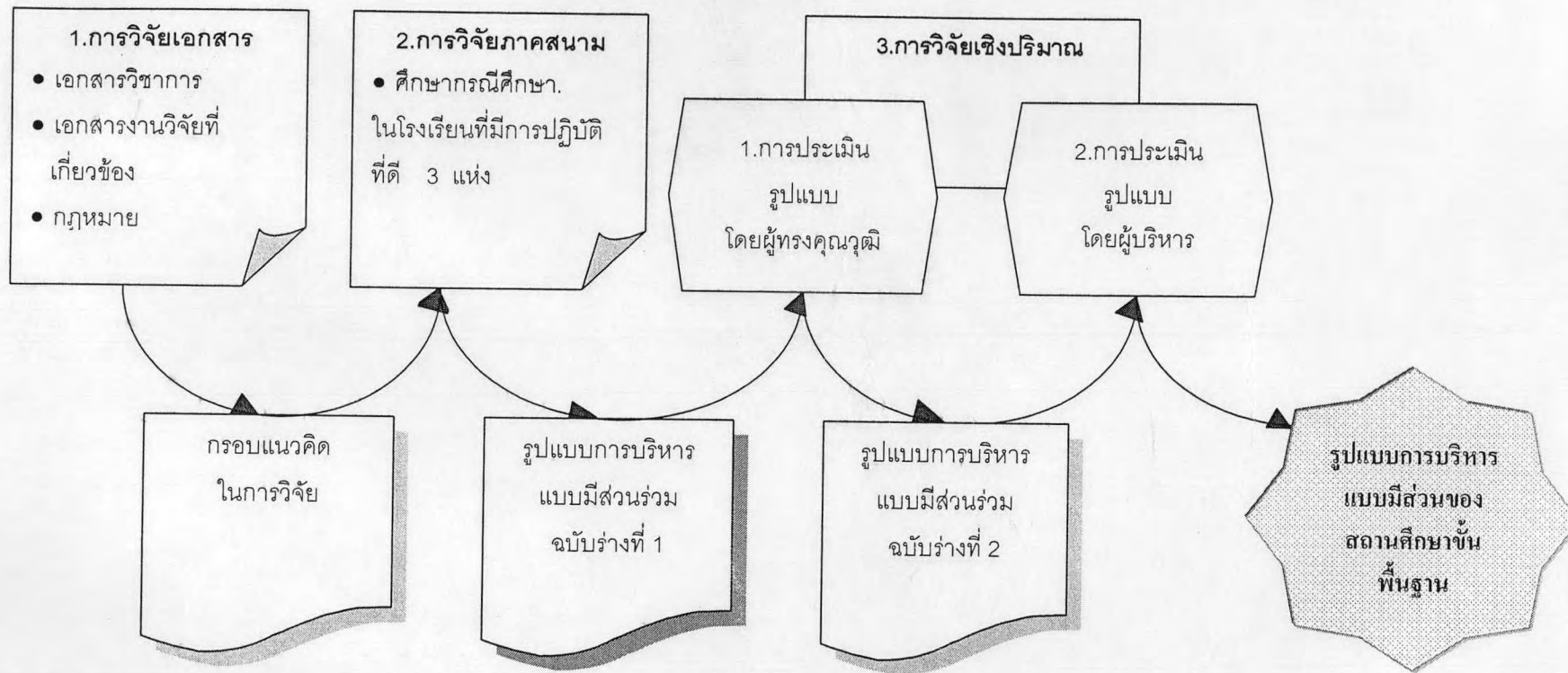
ขั้นตอนย่อยที่ 1 การตรวจสอบแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) ด้วยวิธีการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 11 คน

ขั้นตอนย่อยที่ 2 พัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 2 (Tentative Model 2)

ขั้นตอนย่อยที่ 3 การตรวจสอบแบบเชิงปริมาณ (Quantitative) ด้วยวิธีการประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 420 คน

ขั้นตอนที่ 4 แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์ เป็นขั้นตอนการนำผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับสมบูรณ์

(ผังแผนภาพที่ 12 กระบวนการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

แผนภาพที่ 12 กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายละเอียดในการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นขั้นตอนการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ในการสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย รวมทั้งได้ปัจจัยหรือตัวแปรของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การศึกษา และสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีส่วนประกอบ 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 2 ระบบบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานไปใช้

ส่วนที่ 4 เงื่อนไขของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1.วิธีการศึกษา ได้แก่ การศึกษาเอกสาร

2.ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบศึกษาเอกสารทางวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตัวของผู้วิจัยเองตามหลักวิชาการและทฤษฎี เพื่อตรวจสอบความตรงและความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีค่า IOC (Index of item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นเนื้อหา สำคัญ ปัจจัยหรือตัวแปรที่ครอบคลุมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.แหล่งข้อมูล เอกสารทางวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับรูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

6.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา สารระสำคัญ ปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาบันทึกลงในแบบศึกษาเอกสารทางวิชาการด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

7.การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการสรุปเนื้อหา สารระสำคัญ ปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและทำการแจกแจงความถี่ตามประเด็นที่วิเคราะห์ได้

ขั้นตอนย่อยที่ 2 ศึกษาภาคสนามในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการปฏิบัติที่ดี 3 แห่งที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรณีศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง (กรุงเทพมหานครปริมณฑลและภูมิภาค) ที่ได้มาจากการพิจารณา ตามองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อคัดเลือกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีด้วยเทคนิค สโนบอล (Snowball Technique) มีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.กำหนดจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อเสนอรายชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี การปฏิบัติที่ดีอย่างน้อยคนละ 3 แห่ง

2.กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1) สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาวิชาการศึกษา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และ

2) เป็น หรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในหน่วยงานหรือองค์การทางการศึกษาเช่น อธิการบดีหรือรองอธิบดี คณบดีหรือรองคณบดี หัวหน้าภาควิชา ประธานสาขาวิชา ผู้อำนวยการหัวหน้ากลุ่มงาน หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

3) เป็นผู้ที่มีผลงานวิชาการทางการศึกษา เช่น งานวิจัย บทความ ตำรา หรือเป็นวิทยากร เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย ในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1.วิธีการศึกษา ได้แก่ ศึกษาภาคสนาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประสานกับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาและสถานศึกษา

1.2 เข้าไปศึกษาตามแผนการดำเนินงานภาคสนาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 32,413 แห่ง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 178 เขต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีการปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง ที่มีบริบทแตกต่างกัน ด้วยการศึกษาค้นคว้าภาคสนาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคโบล (Snowball Technique) ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา 3 คน ได้เสนอรายชื่อสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีทั้งสิ้น 9 แห่ง มีรายละเอียดดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา คนที่ 1 เสนอรายชื่อสถานศึกษามา 3 แห่ง คือ สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 และสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา คนที่ 2 เสนอรายชื่อสถานศึกษามา 3 แห่ง คือ สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 และสถานศึกษาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา คนที่ 3 เสนอรายชื่อสถานศึกษา 3 แห่ง คือ สถานศึกษาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 และสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยผู้วิจัยได้เข้าศึกษาข้อมูลพื้นฐานร่วมกับสังเกตการณ์ในสถานศึกษาที่ได้รับการเสนอชื่อทั้ง 9 แห่ง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์

การคัดเลือกสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ ปัจจัยป้อนเข้า (Inputs) กระบวนการ (process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (outputs or outcomes) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาสถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกรณีศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ ระดับ 3 หมายถึง สถานศึกษามีองค์ประกอบครบทั้ง 3 องค์ประกอบและมีตัวบ่งชี้ครบ 24 ตัวบ่งชี้ สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาได้ ระดับ 2 หมายถึง สถานศึกษามีองค์ประกอบครบทั้ง 3 องค์ประกอบและมีตัวบ่งชี้อย่างน้อย 75 (18 ตัวบ่งชี้) ใช้เป็นสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษาได้ และ ระดับ 1 หมายถึง สถานศึกษามีองค์ประกอบครบไม่ครบ 3 องค์ประกอบและมีตัวบ่งชี้ต่ำกว่าร้อยละ 75 (น้อยกว่า 18 ตัวบ่งชี้) เป็นสถานศึกษาที่ไม่สามารถนำมาใช้เป็นกรณีศึกษาตามการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การคัดเลือกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การคัดเลือกสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็น
กรณีศึกษา

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	เกณฑ์การ คัดเลือก (Criteria)
1.ปัจจัย ป้อนเข้า (Input)	1.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย พันธกิจของ สถานศึกษาที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ระดับ 3 หมายถึง สถานศึกษามือองค์ ประกอบครบทั้ง 3 องค์ประกอบ และมี
	1.2 สถานศึกษากำหนดโปรแกรม โครงการ กิจกรรม การดำเนิน งานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม	ตัวบ่งชี้ครบ 24ตัว บ่งชี้ สามารถใช้เป็น กรณีศึกษาได้
	1.3 เป็นสถานศึกษาที่มีค่านิยมของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดย กำหนดเป็นหลักการแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของ สถานศึกษาของตนและมีทักษะการนำไปใช้ในการดำเนินงานได้	ระดับ 2 หมายถึง สถานศึกษามือองค์ ประกอบครบทั้ง 3 องค์ประกอบและมี
	1.4 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมภายในเพื่อต่อการมี ส่วนร่วมและการเรียนรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษา (โครงสร้างองค์การ บรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมองค์การ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ)	ตัวบ่งชี้้อย่างต่ำร้อยละ 75(18 ตัวบ่งชี้)
	1.5 เป็นสถานศึกษาในรูปแบบพิเศษต่างๆตามนโยบายของ ศธ. หรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ ▪.โรงเรียนในฝัน ▪.โรงเรียนในกำกับของรัฐ ▪.โรงเรียนวิถีพุทธ ▪.โรงเรียนสองภาษา ▪.โรงเรียนCT ▪.โรงเรียนความสามารถ พิเศษ(วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา) ▪.โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ ▪.โรงเรียนต้นแบบ (สกศ) ▪.โรงเรียนรูปแบบการบริหารแบบบูรณาการ(จุฬา))	ใช้เป็นสถานศึกษาที่ เป็นกรณีศึกษาได้
2.กระบวนการ (Process)	2.1 เป็นสถานศึกษาที่ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือ รูปแบบอื่นที่มีหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นองค์ ประกอบ เช่น ▪.รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการ ▪.รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ระดับ 1 หมายถึง สถานศึกษามือองค์ ประกอบไม่ครบทั้ง 3 องค์ประกอบและ
	2.2 เป็นสถานศึกษาที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานตามภาระหน้าที่ (บริหารงานวิชาการ บริหารงาน บุคคล บริหารงานงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป)โดยมี ส่วนร่วมในขั้นตอน ดังนี้ (กำหนดหรือสร้าง การตัดสินใจสั่งการ การดำเนินงาน การประเมินผล และการร่วมรับผิดชอบ หรือร่วมรับประโยชน์	มีตัวบ่งชี้ต่ำกว่าร้อยละ 75(18 ตัวบ่งชี้) ไม่สามารถใช้เป็น สถานศึกษาที่เป็น กรณีศึกษาได้

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	เกณฑ์การ คัดเลือก (Criteria)
	2.3 เป็นสถานศึกษาที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมใน รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ▪ การมีส่วนร่วมแบบทีม ▪ แบบให้อำนาจตามกลุ่มงาน ▪ แบบปรึกษาหารือตามสายบังคับบัญชา ▪ แบบคณะกรรมการสถานศึกษา ▪ แบบหุ้นส่วนหรือบอร์ด ▪ อื่นๆที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม 	
	2.4 กระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเน้นให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการกลุ่ม (group process) และการทำงานเป็นทีม(team working)	
	2.5 สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อ นำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล <ul style="list-style-type: none"> ▪ คน (ภูมิปัญญาท้องถิ่น / เครือข่ายผู้ประกอบการ / เครือข่ายการเรียนรู้ ฯลฯ) ▪ งบประมาณ ▪ วัสดุอุปกรณ์ ▪ อาคารสถานที่ ▪ แหล่งเรียนรู้ชุมชน ฯลฯ 	
3.ผลผลิต/ ผลลัพธ์ (Output / Outcomes) 3.1คุณภาพ สถานศึกษา	3.1 ภาพรวมของสถานศึกษาได้รับการรับรองการประเมิน คุณภาพภายนอกจาก สมศ หรือ จากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นต้นไปทุกมาตรฐาน หรือ ▪ ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและไม่มีมาตรฐานใดปรับปรุง 3.1.2 สถานศึกษابรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ <ul style="list-style-type: none"> ▪ ร้อยละ 95 ของผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ▪ ร้อยละ95 ของโครงการหรือกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จ 3.1.3 ภาพรวมของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 2.5 เป็นต้นไป 3.1.4 ได้รับรางวัลต่างๆจากการบริหารจัดการหรือการดำเนินการ ร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษาจากสถาบันต่างๆที่ เกี่ยวข้อง 3.1.5 นักเรียน บุคลากร ผู้ปกครองหรือชุมชนมีความพึงพอใจใน สถานศึกษาหรือผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 3.1.6 สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน ดังนี้	

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	เกณฑ์การ คัดเลือก (Criteria)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โดยการส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพิ่มขึ้น ▪ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของสถานศึกษา ▪ ให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ▪ ให้สถานที่และบุคลากรเป็นแหล่งเรียนรู้ 	
3.2 คุณภาพ ผู้บริหาร	<p>3.2.1 มาตรฐานด้านผู้บริหารได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ หรือ จากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นต้นไปทุกมาตรฐาน หรือ ▪ ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและไม่มีมาตรฐานใดต้องปรับปรุง <p>3.2.2 ได้รับรางวัลต่างๆจากการบริหารจัดการของสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง หรือมีผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ของสาธารณชน</p>	
3.3 คุณภาพ ผู้เรียน	<p>3.3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียนผ่านการประเมินภายนอกจาก สมศ หรือจากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นต้นไปทุกมาตรฐาน หรือ ▪ ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและไม่มีมาตรฐานใดปรับปรุง <p>3.3.2 ผลสำเร็จของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผลการสอบ NT ▪ นักเรียนได้รับทุนทางวิชาการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ▪ สำเร็จการศึกษาที่กำหนดไว้ ▪ สอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามต้องการได้ (ประถม / มัธยมศึกษาตอนต้น) หรือ ▪ สอบเข้าเรียนต่อในสถาบันการศึกษาของรัฐตามต้องการได้ (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) <p>3.3.3 ผลสำเร็จจากการเข้าร่วมแข่งขันความสามารถพิเศษ หรือมีผลงานเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับในระดับต่างๆ</p> <p>3.3.4 นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p>	
3.4 คุณภาพ บุคลากรครู	<p>3.4.1 มาตรฐานด้านบุคลากรครูผ่านการประเมินภายนอกจาก สมศ หรือจากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นต้นไปทุกมาตรฐาน ▪ ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและไม่มีมาตรฐานใดปรับปรุง <p>3.4.2 ความสำเร็จในวิชาชีพครู ภาพรวมครูร้อยละ 50 มี</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ วิทยฐานะ(ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ) ▪ หรือได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่น หรือครูต้นแบบจากสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง 	

ซึ่งผลการคัดเลือกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกและเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรโดยครอบคลุมทั้งระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตทางภูมิศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภูมิภาค) ได้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 แห่ง ดังนี้ (ปรากฏตามตารางที่ 9)

1. โรงเรียนแทนคุณชาติพัฒนา 75 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนขนาดกลาง: สังคมเมือง)

2. โรงเรียนบ้านการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (ปริมณฑล: โรงเรียนขนาดใหญ่: สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทเป็นสังคมอุตสาหกรรม)

3. โรงเรียนพระนครศรีงสรรค์ สังกัดสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 1 (ภูมิภาค: ภาคเหนือ: โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ: สังคมเมืองชนบทที่เป็นสังคมเกษตรกรรม)

ตารางที่ 9 การคัดเลือกสถานศึกษาที่มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ประสบผลสำเร็จเป็นกรณีศึกษา

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	สถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา		
		โรงเรียนแทนคุณชาติพัฒนา สทท กทม เขต 2	โรงเรียนบ้านการเรียนรู้ สทท สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนพระนครศรีงสรรค์ สทท พิษณุโลก เขต 1
1.ปัจจัย ป้อนเข้า (Input)	1.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย เป้าหมาย พันธกิจของสถานศึกษาที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม	✓	✓	✓
	1.2 สถานศึกษากำหนดโปรแกรม โครงการ กิจกรรม การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม	✓	✓	✓
	1.3 เป็นสถานศึกษาที่มีค่านิยมของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยกำหนดเป็นหลักการแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาของตน และมีทักษะการนำไปใช้ในการดำเนินงานได้	✓	✓	✓
	1.4 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมภายในเพื่อการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษา (โครงสร้างองค์การ บรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมองค์การ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ)	✓	✓	✓

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	สถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา		
		โรงเรียนแทนคุณชาติพัฒนา สพท กทม เขต 2	โรงเรียนบ้านการเรียนคู่ สพท สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนพระชนมโชติรังสรรค์ สพท พิษณุโลก เขต 1
	<p>1.5 เป็นสถานศึกษาในรูปแบบพิเศษต่างๆตามนโยบายของ ศธ. หรือสถาบันการศึกษาอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ โรงเรียนในฝัน ▪ โรงเรียนในกำกับของรัฐ ▪ โรงเรียนวิถีพุทธ ▪ โรงเรียนสองภาษา ▪ โรงเรียนICT ▪ โรงเรียนความสามารถพิเศษ(วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดนตรี กีฬา) ▪ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ ▪ โรงเรียนรูปแบบการบริหารแบบบูรณาการ(จฬา) ▪ โรงเรียนต้นแบบ (สกศ) และอื่นๆ 			<p>-</p> <p>✓</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>
2.กระบวนการ (Process)	<p>2.1 เป็นสถานศึกษาที่ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือรูปแบบอื่นที่มีหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการ ▪ รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ฯลฯ ▪ รูปแบบอื่นๆ <p>2.2 เป็นสถานศึกษาที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ (บริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงานงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป)โดยมีส่วนร่วมในขั้นตอน ดังนี้ (กำหนดหรือสร้าง การตัดสินใจสั่งการ การดำเนินงาน การประเมินผล และการร่วมรับผิดชอบหรือร่วมรับประโยชน์</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>-</p> <p>✓</p>

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	สถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา		
		โรงเรียนแทนคุณคนชาติพัฒนา สพท กทม เขต 2	โรงเรียนบ้านกมลศรียี่งู สพท สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนพระนเรศวรรังสรรค์ สพท พิษณุโลก เขต 1
	2.3 เป็นสถานศึกษาที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ▪ การมีส่วนร่วมแบบทีม ▪ แบบให้อำนาจตามกลุ่มงาน ▪ แบบปรึกษาหารือตามสายบังคับบัญชา ▪ แบบคณะกรรมการสถานศึกษา ▪ แบบหุ้นส่วนหรือบอร์ด ▪ อื่นๆที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม 	✓	✓	✓
	2.4 กระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการกลุ่ม (group process) และการทำงานเป็นทีม(team working)	✓	✓	✓
	2.5 สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล <ul style="list-style-type: none"> ▪ คน(ภูมิปัญญาท้องถิ่น / เครือข่ายผู้ประกอบการ / เครือข่ายการเรียนรู้ ฯลฯ) ▪ งบประมาณ ▪ วัสดุอุปกรณ์ ▪ อาคารสถานที่ ▪ แหล่งเรียนรู้ชุมชน ▪ อื่นๆ 	✓	✓	✓
3.ผลผลิต/ ผลลัพธ์ (Output /	3.1 ภาพรวมของสถานศึกษาได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ หรือ จากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีทุกมาตรฐาน หรือ 	✓	✓	✓

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	สถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา		
		โรงเรียนแทนคุณชาติพัฒนา สพท กทม เขต 2	โรงเรียนบ้านภาณุรังษี สพท สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนพระเนตรรังษี สพท พิษณุโลก เขต 1
Outcomes)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดี บางมาตรฐานพอใช้แต่ไม่มีมาตรฐานใดต้องปรับปรุง 			
3.1 คุณภาพ สถานศึกษา	<p>3.1.2 สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ร้อยละ 95 ของผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ▪ ร้อยละ 95 ของโครงการหรือกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จ <p>3.1.3 ภาพรวมนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 2.5 เป็นต้นไป</p> <p>3.1.4 ได้รับรางวัลต่างๆจากการบริหารจัดการหรือการดำเนินการ ร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษาจากสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3.1.5 นักเรียน บุคลากร ผู้ปกครองหรือชุมชนมีความพึงพอใจในสถานศึกษาหรือผลการดำเนินงานของสถานศึกษา</p> <p>3.1.6 สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ โดยการส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพิ่มขึ้น ▪ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของสถานศึกษา ▪ ให้การสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ▪ ให้สถานที่และบุคลากรเป็นแหล่งเรียนรู้ 	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>
3.2 คุณภาพ ผู้บริหาร	<p>3.2.1 มาตรฐานด้านผู้บริหารได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ หรือ จากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีทุกมาตรฐาน หรือ ▪ อยู่ในเกณฑ์ดี มีบางมาตรฐานพอใช้ แต่ไม่มีมาตรฐานใดต้องปรับปรุง <p>3.2.2 ได้รับรางวัลต่างๆจากการบริหารจัดการของสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือมีผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ของสาธารณชน</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>
3.3 คุณภาพ ผู้เรียน	3.3.1 มาตรฐานด้านผู้เรียนผ่านการประเมินภายนอกจาก สมศ หรือจากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓

องค์ประกอบ (Factor)	ตัวบ่งชี้ (Indicator)	สถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา		
		โรงเรียนแทนคุณชาติพัฒนา สพท กทม เขต 2	โรงเรียนบ้านกรวยชัยบุรี สพท สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนพระนเรศวรรังสรรค์ สพท พิษณุโลก เขต 1
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีทุกมาตรฐาน หรือ ▪ อยู่ในเกณฑ์ดี มีบางมาตรฐานพอใช้ แต่ไม่มีมาตรฐานใดต้องปรับปรุง 	✓	✓	✓
	3.3.2 ผลสำเร็จของผู้เรียน <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผลการสอบ NT ▪ นักเรียนได้รับทุนวิชาการศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศ ▪ สำเร็จการศึกษาที่กำหนดไว้ ▪ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสถานศึกษาที่ต้องการได้(ประถม / มัธยมศึกษาตอนต้น)หรือ สอบเข้าเรียนต่อในสถานบันการศึกษาของรัฐ 	✓	✓	✓
	3.3.3 ผลสำเร็จจากการเข้าร่วมแข่งขันความสามารถพิเศษหรือมีผลงานเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับในระดับต่างๆ	✓	✓	✓
	3.3.4 นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	✓	✓	✓
3.4 คุณภาพบุคลากรครู	3.4.1 มาตรฐานด้านบุคลากรครูผ่านการประเมินภายนอกจาก สมศ หรือจากองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง <ul style="list-style-type: none"> ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีทุกมาตรฐาน ▪ อยู่ในเกณฑ์ดีมีบางมาตรฐานพอใช้แต่ไม่มีมาตรฐานใดต้องปรับปรุง 	✓	✓	✓
	3.4.2 ความสำเร็จในวิชาชีพครู ภาพรวมครู มี <ul style="list-style-type: none"> ▪ วิทยฐานะ(ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ) ▪ หรือได้รับการคัดเลือกให้เป็นครูดีเด่น หรือครูต้นแบบจากสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง 	✓	✓	✓
	จำนวนเกณฑ์ที่ผ่าน	24	24	24
	ผลการคัดเลือกสถานศึกษาที่เป็นกรณีศึกษา	✓	✓	✓

ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่ศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 10 หลักการ ดังนี้

1. ความสำเร็จ
2. ความร่วมมือ
3. ความเป็นประชาธิปไตย
4. การกระจายอำนาจ
5. อิสระในตนเอง
6. ข้อผูกพัน
7. ความรับผิดชอบ
8. ความสัมพันธ์เชิงบวก
9. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
10. การสร้างแรงจูงใจและเสริมพลังอำนาจ

ส่วนที่ 2 ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาใน 2 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 มิติด้านสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ระบบย่อย ดังนี้

1. ระบบย่อยด้านคน ประกอบด้วย ทักษะ สถานภาพ ค่านิยม ภาวะผู้นำ และการปฏิบัติ

2. ระบบย่อยด้านโครงสร้าง ประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ สั่งการ กฎระเบียบ และการสื่อสาร

3. ระบบย่อยด้านงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ หน้าที่บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 หน้าที่ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ การควบคุม และการบริหารสารสนเทศ และส่วนของภาระงาน ประกอบด้วยภาระงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงานงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป

4. ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย ความรู้ หลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์

มิติที่ 2 มิติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ศึกษาใน 5 ส่วน ดังนี้ บุคคลที่มีส่วนร่วม เรื่องที่มีส่วนร่วม วิธีการมีส่วนร่วม ขั้นตอนการมีส่วนร่วม และระดับการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การเตรียมความพร้อม การนำรูปแบบไปใช้ และการนิเทศ กำกับติดตาม

ส่วนที่ 4 เจ็อนไขของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ปัจจัยที่ส่งผล (ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรค) โดยศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ส่วน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ร่วมงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในขั้นตอนการวิจัยนี้มี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (ประเด็นการศึกษาภาคสนามพร้อมด้วยแผนการดำเนินงานกรณีศึกษา)เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และแบบศึกษาเอกสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบบศึกษาเอกสารฉบับที่ 2) โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 เครื่องมือทั้งสองฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทำการทดลองใช้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 แห่ง ดังนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 และสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษกรุงเทพมหานคร เขต 3

5.แหล่งข้อมูล ในขั้นตอนการวิจัยนี้ มีการกำหนดแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 แหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน ในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง

5.2 แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ เอกสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย แผนพัฒนาโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของ สมศ เอกสารรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา)

6.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบการวิจัยเบื้องต้น โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล ออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

6.1 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน ด้วยตัวของผู้วิจัยเองโดยการบันทึกการสัมภาษณ์ลงในแถบบันทึกเสียง

6.2 ด้วยวิธีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และบุคลากรภายในโรงเรียน

6.3 ด้วยวิธีการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานภายในสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

6.4 ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วทำการบันทึกลงในแบบศึกษาเอกสาร (ฉบับที่ 2) ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

7.การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระสำคัญ ปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประเด็นการศึกษาข้อมูลภาคสนาม

ขั้นตอนย่อยที่ 3 การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ปัจจัยหรือตัวแปรของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นขั้นตอนของการนำข้อมูลจากขั้นตอนย่อยที่ 1 และขั้นตอนย่อยที่ 2 มาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นสาระสำคัญของการนำไปร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การยกร่างรูปแบบ เป็นขั้นตอนของการนำเอาปัจจัยหรือตัวแปรของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สังเคราะห์ได้ในขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนย่อยที่ 3 มาดำเนินการร่างเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนย่อยที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 1 เป็นขั้นตอนของการนำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ มาสร้างเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 1 (Tentative Model 1)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 1 มาทำการตรวจสอบรูปแบบ เพื่อหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยมี 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนย่อยที่ 1 การตรวจสอบรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) ด้วยวิธีการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นขั้นตอนของการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับร่าง 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนทั้งสิ้น 11 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านบริหารการศึกษา จากสถาบันการศึกษา ที่ดำเนินการโดยรัฐ จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน สังกัด สพฐ

2. การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์ของกลุ่มนักวิชาการด้านบริหารการศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยการกำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารการศึกษาหรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องและ

2) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารทางการศึกษาในองค์การหน่วยงานทางการศึกษา เช่น อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา ประธานสาขาวิชา ผู้อำนวยการหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นและ

3) เป็นผู้มีผลงานวิชาการทางด้านบริหารการศึกษา เช่น งานวิจัย บทความ ตำรา หรือเป็นวิทยากร เป็นต้น

2.2 หลักเกณฑ์ของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยการกำหนดคุณสมบัติ ไว้ดังนี้

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษาหรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และ

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เป็นต้นไปและดำรงตำแหน่งในระดับนั้นไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. การประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับร่าง 1 ไปทำการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ

วิธีดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1. วิธีการศึกษาได้แก่ การประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่ศึกษาตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับร่าง 1

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทำการทดลองใช้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา 3 แห่ง ดังนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เพชรบุรี เขต 2 และสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยเครื่องมือฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน

ฉบับร่าง 1(Tentative PM.Model1)

ส่วนที่ 3 การประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯฉบับร่าง1

5.แหล่งข้อมูล เป็นแหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน

11 คน

6.การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบประเมินรูปแบบไปยังผู้ทรงคุณวุฒิโดยทางไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยได้นำแบบประเมินรูปแบบไปส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง การเก็บรวบรวมแบบประเมินกลับ บางส่วนส่งคืนทางไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ ร้อยละ และด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ค่าร้อยละและบรรยายสรุปเป็นความเรียง

7.2 ข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ และด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) นำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบการบรรยาย

ขั้นตอนย่อยที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯฉบับร่าง2 (TentativeModel2) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำผลสรุปความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาดำเนินการพัฒนาให้เป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯฉบับร่าง 2

ขั้นตอนย่อยที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative) ด้วยวิธีการประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา

เป็นขั้นตอนของการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯฉบับร่าง 2 ไปประเมินรูปแบบเพื่อหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 420 คน โดยเป็นแบบประเมินรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบของ

ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วสรุปผลการประเมินรูปแบบเพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อให้ออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย ในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

1.วิธีการศึกษา ได้แก่ การประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา
 2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2.1ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 32,413 แห่ง ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 178 เขต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 420 แห่ง ที่มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ 3 ขั้นตอน (Multi – stage random sampling เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดสังกัดของสถานศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) กำหนดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ 60 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มาจากการสุ่ม 5 ภาค 7 ละ 6 จังหวัด 2 เขตพื้นที่การศึกษา 3) กำหนดระดับของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้ 2 ระดับการศึกษา คือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา 4) กำหนดจำนวนสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ตามตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ของ Yamane (1967:398) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 397 แห่ง แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งสิ้น 420 แห่ง (60 เขตพื้นที่การศึกษา 7 ละ 7 โรงเรียน) เพื่อให้ครอบคลุมและเป็นตัวแทนประชากรที่ดี ส่วนขั้นตอนการเลือกสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มแบบมีระบบ(Systematic Sampling)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 420 คน

3.ตัวแปรที่ศึกษา เป็นการศึกษิตัวแปรตามรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ฉบับร่าง 2

4.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อหาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทำการทดลองใช้ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 30 แห่ง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่า Alpha = 0.9873 เครื่องมือฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 การประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5. แหล่งข้อมูล เป็นแหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 420 คน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 420 คน โดยดำเนินการออกเป็น 4 วิธีการ คือ ส่งทางไปรษณีย์ตรงไปยังกลุ่มตัวอย่าง บางส่วนส่งทางไปรษณีย์ไปยังผู้ช่วยวิจัย บางส่วนนำไปให้ผู้ช่วยวิจัยด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คนศึกษานิเทศก์ 3 คน นักวิชาการประจำเขตพื้นที่การศึกษา 2 คน และครู 2 คน) และบางส่วนนำส่งด้วยตัวของผู้วิจัยเอง การเก็บรวบรวมข้อมูลกลับ มี 3 วิธีการ คือ 1) ส่งคืนทางไปรษณีย์ 2) ส่งคืนทางโทรสาร 3) รับคืนด้วยตนเอง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ร้อยละโดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ค่าร้อยละและบรรยายสรุปเป็นความเรียง

7.2 ข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบการบรรยาย โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์การพิจารณา มีดังนี้

5 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุดและมีความเป็นไปได้มากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเหมาะสมมากและมีความเป็นไปได้มาก

3 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเหมาะสมปานกลางและมีความเป็นไปได้ปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเหมาะสมน้อยและมีความเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุดและ
มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบ

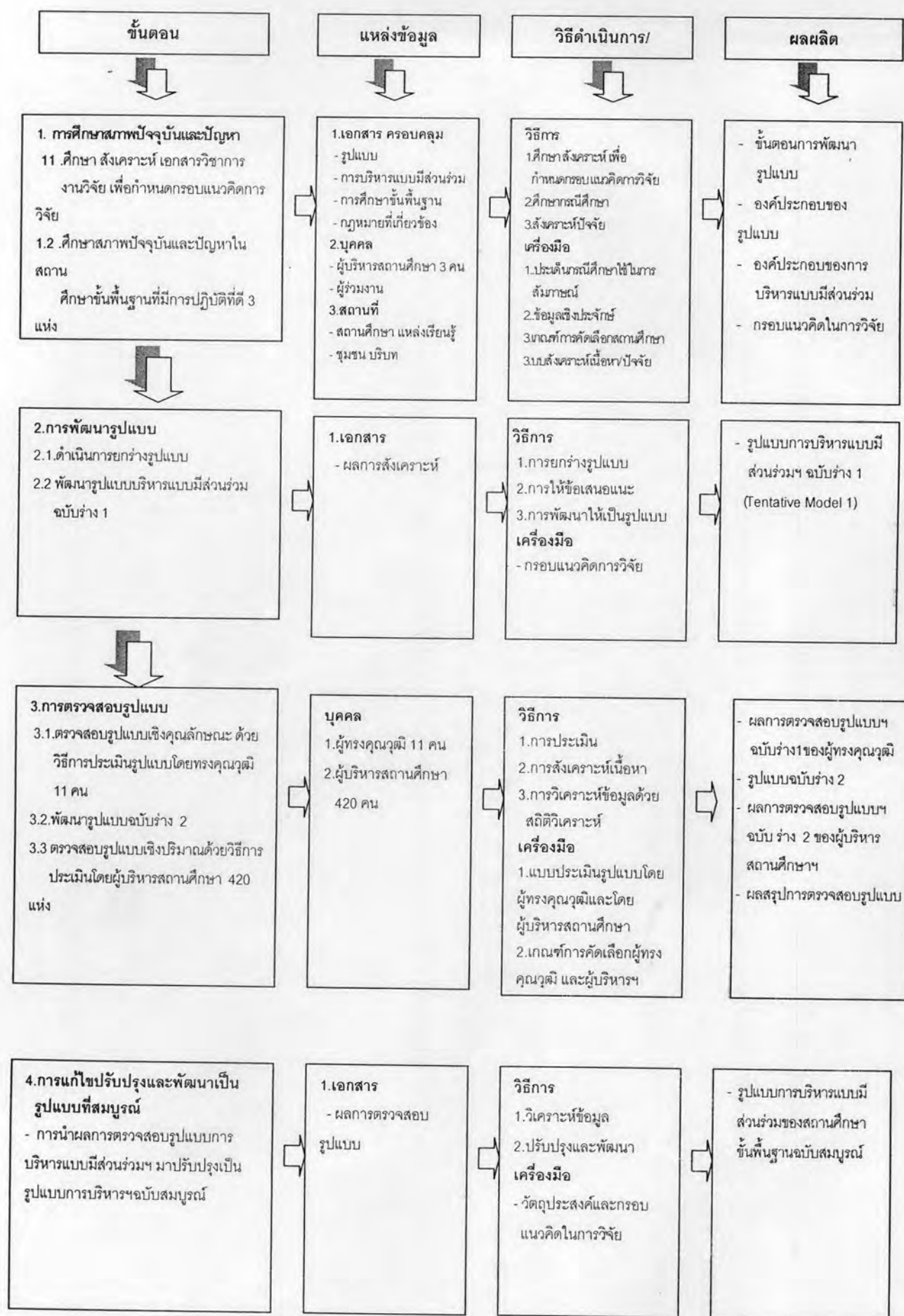
1.00- 1.49 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุดและมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด
1.50 – 2.49 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยและมีความเป็นไปได้น้อย
2.50-3.49 หมายถึง	ความเหมาะสมปานกลางและมีความเป็นไปได้ปานกลาง
3.50- 4.49 หมายถึง	มีความเหมาะสมมากและมีความเป็นไปได้มาก
4.50- 5.00 หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุดและมีความเป็นไปได้มากที่สุด

7.3 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และหาความถี่เพื่อเรียงลำดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงไป ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 4 แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์

เป็นขั้นตอนการนำผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาชั้น พื้นฐานฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแสดงโดยแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย